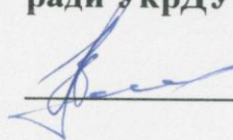

Погоджено:

Голова науково-методичної
ради УкрДУЗТ

 С.І. Приходько

Затверджено:

Вченою радою УкрДУЗТ

«29» жовтня 2019 р.

Протокол № 7

Введено в дію наказом ректора

УкрДУЗТ № 105 від 29.10.2019

Ректор університету

 С.В. Панченко

ТИМЧАСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ

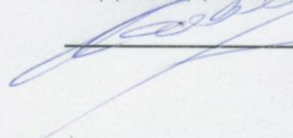
про проведення експерименту із запровадження елементів дуальної форми
здобуття вищої освіти в Українському державному університеті
залізничного транспорту

Розроблено:

Проектною групою відповідно до
наказу УкрДУЗТ № 69 від 27.08.2019 р.

Протокол № 1 від 02.09.2019р.

Відповідальний виконавець

 О.Ю. Каменєв

1 Загальні положення

1.1 Дане тимчасове положення (далі – Положення) визначає порядок проведення експерименту із запровадження елементів дуальної форми здобуття вищої освіти в Українському державному університеті залізничного транспорту (УкрДУЗТ) із залученням здобувачів вищої освіти (за визначеними спеціальностями й освітніми програмами, навчальними курсами), закладом вищої освіти (ЗВО) та основними суб'єктами господарювання (роботодавцями).

1.2 Метою проведення експерименту є визначення можливостей та виявлення раціональних шляхів удосконалення якості вищої освіти в УкрДУЗТ шляхом поглиблення навчально-виробничих зв'язків із підприємствами роботодавців, збільшення обсягу практичної підготовки здобувачів вищої освіти та інтенсифікації впровадження новітніх досягнень науки і техніки у виробництво.

1.3 Запровадження дуальної форми здобуття вищої освіти в УкрДУЗТ у порядку експерименту передбачає розв'язання таких задач:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу в УкрДУЗТ із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки;
- забезпечення взаємозв'язку, взаємопроникнення та взаємовпливу різних систем (наука і освіта, наука і виробництво чи громадський сектор) для впровадження важливих змін, спрямованих на підвищення якості освіти в УкрДУЗТ;
- підвищення якості підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці та забезпечення національної економіки висококваліфікованими фахівцями;
- посилення ролі роботодавців та фахових об'єднань у системі підготовки висококваліфікованих кадрів від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- модернізація змісту освіти з метою приведення їх до відповідності сучасному змісту професійної діяльності;
- підвищення рівня конкурентоздатності випускників УкрДУЗТ в умовах глобалізації та сприяння підвищенню рівня їх зайнятості;
- скорочення періоду адаптації випускників УкрДУЗТ до професійної діяльності;
- засвоєння здобувачами вищої освіти більшої частини практичних компетентностей (вмінь та навичок) безпосередньо на виробництві із використанням технічного обладнання та технологічного забезпечення суб'єктів господарювання (роботодавців);
- набуття здобувачами вищої освіти денної форми навчання виробничо-технологічного досвіду під час навчального процесу;
- вирішення проблем працевлаштування здобувачів вищої освіти шляхом попереднього встановлення робочих місць та планів кар'єрного зростання;
- мотивація здобувачів вищої освіти для роботи за фахом на підприємствах роботодавців шляхом створення належних умов праці, перспектив кар'єрного зростання та забезпечення додатковими соціальними гарантіями;
- вирішення соціальних проблем здобувачів вищої освіти шляхом надання їм можливостей виконання оплачуваної трудової діяльності, інтегрованої в навчальний процес.

1.4 Прогнозованими результатами експериментального запровадження дуальної форми вищої освіти в УкрДУЗТ є:

- підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти за рахунок збільшення обсягів практичної підготовки та інтеграції навчального й виробничо-технологічного процесів;

- забезпечення роботодавців якісним та вмотивованим контингентом висококваліфікованих кадрів з профільною вищою освітою;

- підвищення престижності як роботи за фахом на підприємствах роботодавців, так і навчання в профільному ЗВО, що має призвести до збільшення обсягів конкурсного набору абітурієнтів за відповідними спеціальностями та обсягів їх тривалого працевлаштування.

Досягнення зазначених результатів передбачається за умови плідної співпраці між ЗВО, здобувачами вищої освіти та роботодавцями.

1.5 Права та обов'язки здобувачів вищої освіти, УкрДУЗТ та суб'єктів господарювання під час організації здобуття освіти за дуальною формою визначають закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про зайнятість населення», Кодекс законів про працю, Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, регулюючі документи Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та інші нормативно-правові акти.

2 Основні терміни та визначення

В цьому Положенні основні терміни та визначення вживаються у таких значеннях (тлумаченнях):

Договір про здобуття вищої освіти за дуальною формою – тристороння угода, яка укладається у письмовій формі та регламентує відносини між здобувачем освіти, закладом освіти та роботодавцем з метою організації та впровадження дуальної форми здобуття освіти.

Договір про співпрацю – двостороння угода між ЗВО та суб'єктам господарювання, укладена в письмовій формі, що визначає основні засади взаємодії між ЗВО та роботодавцем, у тому числі в частині організації виробничого навчання на базі суб'єкту господарювання при провадженні дуальної форми здобуття вищої освіти.

Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, який є окремим підвидом денної форми здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі – Роботодавець) для набуття відповідної кваліфікації, як правило, на основі договору про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти (далі – Договір). Дуальне навчання у закладі освіти може бути груповим та індивідуальним.

Проектно-дуальна форма здобуття освіти – підвид дуальної форми здобуття вищої освіти, яка передбачає практичну підготовку здобувачів на підприємствах і організаціях, діяльність яких пов'язана із розробленням і

проектуванням систем, пристроїв та технологій, вивчення яких передбачено освітньою програмою.

Експлуатаційно-дуальна форма здобуття освіти – підвид дуальної форми здобуття вищої освіти, яка передбачає практичну підготовку здобувачів на підприємствах і організаціях, діяльність яких пов'язана з технічною експлуатацією, обслуговуванням та/або ремонтом систем та пристроїв, вивчення яких передбачено освітньою програмою.

Грошова винагорода – це винагорода, яку за трудовим договором роботодавець виплачує здобувачу освіти за виконану ним роботу (включає оклад або тарифну ставку за посадою із усіма передбаченими надбавками та/або доплатами).

Здобувачі вищої освіти – студенти, слухачі, аспіранти та інші особи, які здобувають вищу освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти і залучаються до дуального навчання.

Заклад вищої освіти (ЗВО) – юридична особа (або її відокремлений структурний підрозділ) публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність.

Координатор дуального навчання від закладу освіти ЗВО – посадова особа ЗВО (як правило – науково-педагогічний або науковий працівник), яка відповідає за організацію навчання за дуальною формою здобуття освіти та призначається керівником ЗВО.

Координатор дуального навчання від суб'єкта господарювання – посадова особа, яка відповідає за організаційно-методичний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти та призначається керівником суб'єкта господарювання (роботодавця).

Куратор дуального навчання – педагогічний, науково-педагогічний працівник закладу освіти, який контролює виконання індивідуального навчального плану дуального навчання і програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається керівником закладу освіти. Залежно від обсягів провадження дуальної форми здобуття освіти, в межах кожної освітньої програми за певним рівнем вищої освіти може призначатися один або декілька кураторів дуального навчання.

Координатором дуального навчання призначається, як правило, педагогічний, науково-педагогічний працівник ЗВО, який призначається керівником закладу освіти та є відповідальним за практичну підготовку здобувача освіти (організацію, проведення, керівництво, контроль) за певною спеціальністю та/або освітньою програмою.

Наставник дуального навчання – кваліфікований працівник суб'єкта господарювання, який керує навчанням здобувачів освіти на робочих місцях відповідно до програми практичного навчання на робочому місці та призначається керівником суб'єкта господарювання. Робота наставника дуального навчання фінансується за рахунок суб'єкта господарювання.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії

та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Освітня кваліфікація – це визнана ЗВО чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Освітня програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання.

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

Професійний стандарт – це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників за конкретною професією та посадою (групою посад), що слугують основою для формування професійних кваліфікацій.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Суб'єкт господарювання (роботодавець) – юридична особа (підприємство, установа, організація) або фізична особа - підприємець, яка в межах трудових відносин використовує працю фізичних осіб.

Стейкхолдери – заінтересовані сторони, які прямо або опосередковано приймають участь у впровадженні та реалізації процесу здобуття освіти за дуальною формою (ЗВО, суб'єкти господарювання, здобувачі освіти, організації роботодавців, експерти тощо).

Робочий навчальний план – документ, який розробляється на основі освітньої програми та навчального плану закладом освіти у взаємодії із роботодавцем та визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю на один навчальний рік.

Стандарт вищої освіти – документ, що визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувача освіти відповідного рівня; загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти; інші складники, передбачені спеціальними законами.

Якість освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг. Облік при дуальній формі здобуття освіти здійснюється відповідно до діючих нормативних актів. Основним документом є щоденник-звіт дуального навчання студента.

Навчально-методичне забезпечення дисципліни (НМЗД) – комплект навчально-методичної документації, який включає програму, робочу програму

дисципліни, календарний план виконання навчальних занять, порядок виконання самостійної роботи, набуті в результаті вивчення дисципліни компетентності та інші матеріали, що регламентують порядок викладання та засвоєння об'єкту та предмету вивчення дисципліни.

Дистанційні технології навчання – методи, засоби та підходи, що забезпечують віддалену (дистанційну) взаємодію здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників шляхом використання електронних ресурсів (із викладенням теоретичних матеріалів на спеціальні електронні ресурси, проведенням онлайн-тестувань, онлайн-консультацій та інших варіантів передавання знань та їх зворотної верифікації).

Верифікація вищої здобувачів освіти – комплекс організаційно-технічних заходів, спрямованих на поточний та підсумковий контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою науково-педагогічними працівниками ЗВО.

Поточний контроль – форма верифікації здобувачів вищої освіти за дуальною формою, що передбачає перевірку результатів навчання (із можливим використанням дуальних технологій) у період між тижнями модульного контролю.

Модульний контроль – форма верифікації здобувачів вищої освіти за дуальною формою, що передбачає перевірку результатів навчання за результатами навчальних модулів.

Інші терміни вживаються у значеннях, що визначені Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими нормативними документами.

3 Основні суб'єкти господарювання та порядок взаємодії з ними

3.1 Суб'єкти господарювання (роботодавці), в інтеграції з якими реалізується дуальна форма здобуття вищої освіти в УкрДУЗТ, формуються підприємствами і організаціями (переважно – залізничного спрямування), напрямки статутної діяльності яких відповідають змісту підготовки, освітнім та іншим кваліфікаціям здобувачів вищої освіти в УкрДУЗТ. Залежно від виробничої специфіки діяльності підприємства Роботодавця на ньому може реалізовуватися проєктно-дуальна, експлуатаційно-дуальна форма здобуття вищої освіти або обидві форми одночасно для різних підрозділів підприємства.

3.2 Регламент взаємодії між Роботодавцями, ЗВО та здобувачами вищої освіти в рамках провадження дуальної форми вищої освіти визначається умовами Договору про здобуття вищої освіти за дуальною формою, форма якого наведена в додатку А до цього Положення. Предмет та умови зазначеного Договору мають обов'язково містити такі складові:

- мету навчання за дуальною формою;
- план-графік перебування здобувача вищої освіти на виробництві та в ЗВО;
- графік проведення верифікації здобувачів вищої освіти;
- навчальні заходи поза підприємствами Роботодавця;
- систему оплати праці здобувачів вищої освіти;

- умови, за яких Договір може бути розірваний;
- функції керівника дуальної освіти від ЗВО та наставника.

Додатково до тристороннього Договору про дуальну форму здобуття освіти між ЗВО та суб'єктом господарювання може укладатися двосторонній Договір про співпрацю, що визначає основні засади взаємодії між відповідними сторонами, в тому числі в частині загальних варіантів організації дуального навчання (відбору здобувачів, принципів взаємодії між координаторами тощо).

Підписанням Договору про здобуття вищої освіти за дуальною формою та/або Договору про співпрацю (в частині положень, які стосуються дуального навчання) суб'єкт господарювання акцептує норми цього Положення.

3.3 Основними (пріоритетними) роботодавцями, у взаємодії з якими реалізується дуальна форма здобуття вищої освіти в УкрДУЗТ, є:

- підрозділи філій та регіональних філій акціонерного товариства «Українська залізниця» (АТ «Укрзалізниця»), включаючи лінійні підприємства, проектно-вишукувальні та інші організації;
- підрозділи метрополітенів України (КП «Харківський метрополітен», КП «Київський метрополітен», КП «Дніпровський метрополітен»);
- підприємства та організації різних форм власності й підпорядкування, що спеціалізуються на виробництві та розробленні систем, пристроїв та технологій залізничного й іншого призначення, діяльність яких відповідає профілю підготовки здобувачів вищої освіти в УкрДУЗТ.

3.4 Для організації процесу дуального навчання на виробництві з боку роботодавця призначаються такі уповноважені особи:

- координатор дуального навчання від суб'єкта господарювання, який відповідальний за організаційну взаємодію між ЗВО та роботодавцем у частині погодження двосторонніх і тристоронніх договорів, навчальних планів, загальної організації навчально-виробничого процесу із залученням заінтересованих сторін (стейкхолдерів) тощо;
- один або декілька досвідчених наставників дуального навчання, що безпосередньо здійснюють керівництво та консультування здобувачів вищої освіти в частині виробничого навчання на робочому місці.

Фінансування роботи координаторів та наставників дуального навчання від суб'єкта господарювання повністю покладається на відповідні суб'єкти господарювання, що обов'язково зазначається в угодах між ЗВО та роботодавцями.

3.5 Для організації взаємодії між ЗВО та суб'єктами господарювання з боку ЗВО призначається координатор дуального навчання від ЗВО, який уповноважений на безпосереднє ведення переговорів та здійснення інших регламентних дій із представниками суб'єктів господарювання (координатором дуального навчання від суб'єкта господарювання, адміністрацією тощо). Відповідальність за діяльність координатора дуального навчання від ЗВО покладається на адміністрацію ЗВО.

3.6 Здобувачі вищої освіти за дуальною формою приймаються роботодавцем на роботу на повну або часткову зайнятість, яка визначається умовами Договору, із урахуванням якого складається трудовий договір між Роботодавцем та здобувачем.

3.7 Посада (професія), за якою приймається на роботу кожен здобувач вищої освіти та дуальною формою, повинна відповідати профілю спеціальності (освітньої програми), за якою здобувач проходить навчання.

3.8 При призначенні здобувача вищої освіти на посаду в рамках Договору та трудового договору йому призначається грошова винагорода (у складі посадового окладу, доплат та/або надбавок) пропорційно обсягу фактичної зайнятості відповідно до штатного розпису та внутрішніх правил Роботодавця.

4 Порядок відбору здобувачів вищої освіти за дуальною формою

4.1 Після прийняття рішення про впровадження дуальної форми здобуття освіти за обраними освітніми програмами ЗВО призначає координатора навчання за дуальною формою від закладу освіти, може створювати необхідні структурні підрозділи.

Координатор дуального навчання від ЗВО здійснює такі основні функції:

- організовує пошук та попередній відбір суб'єктів господарювання, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити формування програмних результатів навчання;
- ініціює та реалізує переговорний процес з суб'єктами господарювання щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з суб'єктами господарювання щодо партнерства в організації здобуття освіти за дуальною формою;
- проводить інформаційну роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо особливостей та переваг здобуття освіти за дуальною формою;
- координує організацію відбору здобувачів освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти та погоджує їх персональний склад з суб'єктами господарювання;
- організовує обговорення із суб'єктами господарювання змісту відповідних освітніх програм на предмет відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;
- ініціює і контролює створення та узгодження програми навчання на робочих місцях;
- ініціює та контролює створення індивідуальних робочих навчальних планів;
- готує та погоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття освіти;
- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;
- ініціює та контролює призначення куратора дуального навчання для кожного здобувача освіти за дуальною формою;
- координує роботу кураторів дуального навчання;
- контролює проведення позапланового інструктажу здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності в разі переходу на навчання за дуальною формою;

- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

4.2 Для відбору здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання кафедра ЗВО, відповідальна за підготовку фахівців за визначеною освітньою програмою (далі – випускаюча кафедра), сумісно із зацікавленим підрозділом Роботодавця (дистанцією, депо, проектним інститутом тощо) формують спільну робочу групу, склад якої затверджується проректором УкрДУЗТ з науково-педагогічної роботи.

4.3 Робоча група встановлює можливий (з урахуванням потреб ЗВО та Роботодавця) обсяг здобувачів вищої освіти за профілем випускаючої кафедри, можливі робочі місця здобувачів за посадами, обсяги та план-графіки зайнятості здобувачів на робочих місцях та у ЗВО.

4.4 Відповідно до попередньо погоджених обсягів набору здобувачів вищої освіти за дуальною формою робоча група шляхом співбесіди або інших засобів комунікації (тестування, анкетування тощо) визначає список здобувачів за різними курсами в рамках спеціальності (освітньої програми) з урахуванням таких факторів:

- наявної кваліфікації претендентів на здобуття вищої освіти за дуальною формою навчання:

- відповідності освітньої кваліфікації претендентів професійним стандартам для посад, для яких Роботодавець готовий співпрацювати із ЗВО в рамках дуальної освіти (за наявності);

- особистої вмотивованості та зацікавленості претендентів, зокрема – з урахуванням планів подальшого працевлаштування після закінчення ЗВО;

- успішності попередніх етапів навчання претендентів (як кількісної, так і якісної), зокрема – своєчасності проходження ними всіх видів контролю;

- відгуків науково-педагогічних працівників;

- особистісних якостей претендентів.

4.5 При здійсненні відбору здобувачів вищої освіти на дуальну форму навчання перевага надається таким особам:

- студентам, що здобувають вищу освіту за рівнем «магістр» та мають вищу освіту рівня «бакалавр» за профілем діяльності Роботодавця;

- студентам скороченої форми навчання, які мають вищу (фахову перед-вищу) освіту рівня «молодший бакалавр» («молодший спеціаліст») за профілем діяльності Роботодавця;

- студентам, які здобули робочу професію в Центрі професійної підготовки УкрДУЗТ або професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ), яка відповідає профілю діяльності роботодавця;

При цьому враховується якість наявної освіти претендентів, підтверджена середнім балом документу про освіту.

4.6 Результати відбору здобувачів вищої освіти за дуальною формою оформлюються у вигляді протоколу, який підписується членами робочої групи, погоджується на засіданні випускаючої кафедри та затверджується проректором УкрДУЗТ з науково-педагогічної роботи.

4.7 На підставі підписаного згідно п. 4.5 протоколу складаються Договори із Роботодавцями, згідно з якими безпосередньо запроваджується дуальна форма здобуття вищої освіти.

4.8 Рекомендований обсяг здобувачів вищої освіти за дуальною формою становить 15 – 25 % від загального контингенту студентів у рамках навчальних курсів за освітніми програмами, задіяними в дуальному процесі.

4.9 За результатами відбору здобувачів вищої освіти відбувається призначення відповідальних осіб від заінтересованих сторін:

- з боку ЗВО – куратора (кураторів) дуального навчання за обраними освітніми програмами, спеціальностями та рівнями вищої освіти;
- з боку суб'єктів господарювання – координатора дуального навчання (за відсутності такого напередодні діяльності робочої групи) та наставника (наставників) дуального навчання на виробництві.

Куратор дуального навчання виконує такі основні функції:

- формує індивідуальні навчальні плани, враховуючи потреби суб'єкта господарювання;
- забезпечує поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану;
- підтримує постійну комунікацію із здобувачем освіти та представниками суб'єкта господарювання (зокрема, наставником дуального навчання) з метою вчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання освітньої програми в повному обсязі;
- за потреби ініціює внесення змін до індивідуального навчального плану в процесі навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти.

Координатор дуального навчання від суб'єкта господарювання виконує такі основні функції:

- відповідає за співпрацю із ЗВО з питань узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньої програми, за якою навчатимуть за дуальною формою та індивідуальних навчальних планів;
- бере участь у відборі здобувачів освіти, що бажають залучитися на дуальну форму здобуття освіти за відповідними освітніми програмами;
- супроводжує реалізацію практичної складової дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми та індивідуального навчального плану;
- забезпечує неперервну комунікацію із закладом освіти;
- здійснює контроль за розподілом та своєчасним переміщенням здобувачів освіти у структурних підрозділах суб'єкта господарювання;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

Наставник дуального навчання виконує такі основні функції:

- здійснює керівництво навчанням здобувачів освіти у відповідності до програми практичного навчання на робочому місці та індивідуального навчального плану;
- сприяє адаптації здобувача освіти до робочого місця;

- бере участь у оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою спільно з уповноваженими представниками закладу освіти (із правом дорадчого голосу);

- може проходити спеціальну методичну підготовку щодо здійснення керівництва навчанням здобувачів освіти на робочих місця, в тому числі на базі закладу освіти.

4.10 У разі потреби між заінтересованими сторонами можуть створюватися постійно діючі координаційні групи із реалізації дуальної форми здобуття вищої освіти, до складу яких можуть входити координатори, куратори та наставники дуального навчання, представники адміністрацій, науково-педагогічних працівників ЗВО, фахівців суб'єктів господарювання та інших компетентних осіб, які прямо або опосередковано приймають участь в дуальному освітньому процесі.

5 Порядок провадження дуальної форми здобуття вищої освіти

5.1 Здобувачі вищої освіти за дуальною формою протягом навчального року перебувають під час навчання або в ЗВО, або на підприємствах Роботодавця згідно план-графіку, що є невід'ємною частиною Договору.

5.2 Для організації здобуття освіти за дуальною формою використовують різні моделі, які визначаються індивідуально для кожного здобувача або колективно для об'єднань здобувачів вищої освіти залежно від особливостей освітньої програми та виробничо-технологічного процесу відповідного підрозділу суб'єкта господарювання, на якому проваджується практичне навчання:

- інтегрована модель: модель поділеного тижня (кілька днів протягом тижня у закладі освіти, інша частина тижня – на робочому місці);

- блочна модель: навчання у закладі освіти та на робочому місці за блоками (2 тижні, місяць, семестр);

- часткова модель: частина навчання на робочому місці покривається за рахунок навчання у навчальних центрах.

- інші (визначаються індивідуально або колективно профільними робочими групами із залученням стейкхолдерів).

5.3 Під час перебування здобувача вищої освіти за дуальною формою на виробництві (підприємстві Роботодавця) засвоєння ним теоретичного матеріалу відбувається із застосуванням дистанційних технологій навчання. Порядок реалізації дистанційних технологій навчання визначається відповідними випускаючими кафедрами та/або деканатами ЗВО.

5.4 Випускаюча кафедра визначає перелік навчальних дисциплін, засвоєння яких передбачається в рамках дуальної форми здобуття освіти, та встановлює розподіл кредитів Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) для теоретичного навчання (під час перебування в ЗВО) та практичного навчання (під час перебування на виробництві). До кредитів ЄКТС, віднесених до практичного навчання, відносять:

- обсяг самостійної роботи студентів, у рамках якої засвоюється матеріал, пов'язаний із виробничою діяльністю підприємства, задіяного в дуальному процесі;

- обсяг лекційного матеріалу, що засвоюється здобувачами вищої освіти із використанням дистанційних технологій навчання;

- обсяг виробничої практики здобувачів вищої освіти, що проводиться на підприємствах Роботодавців;

- обсяг курсового і дипломного проектування, виконання розрахункових, розрахунково-графічних та інших робіт, індивідуальних завдань, що виконується із урахуванням особливостей і потреб Роботодавця.

Рекомендований обсяг підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою на виробництві становить від 50 до 70 % від загального обсягу кредитів ЄКТС (навчального навантаження згідно з навчальним планом) протягом навчального року.

5.5 Встановлений обсяг кредитів ЄКТС по кожній дисципліні, віднесених для засвоєння на виробництві в рамках дуальної форми здобуття вищої освіти, зазначається в окремій графі робочого навчального плану. Види навчальних занять та самостійної роботи студентів, віднесені для засвоєння на виробництві, зазначаються в пояснювальній записці до навчального плану, приклад якої наведено в додатку Б до цього Положення.

5.6 Визначення компетентностей, які здобувач вищої освіти повинен засвоїти під час перебування на виробництві, зазначається в робочій програмі кожної навчальної дисципліни у складі її НМЗД. Рекомендується відносити до засвоєння на виробництві практичні компетентності – вміння і навички, підтвердження яких передбачається в рамках вивчення навчальної дисципліни.

5.7 Корегування розкладів занять, навчальних планів, формування окремих дуальних груп та інших специфічних заходів навчально-аудиторної сегрегації для здобувачів вищої освіти за дуальною формою не відбувається. Основна їх відмінність від загального контингенту студентів полягає у фактичній відсутності в ЗВО у певні періоди, засвоєнні частини теоретичного матеріалу із використанням дистанційних технологій навчання та наявності індивідуального навчального плану, що в рамках Договору враховує розподіл навчального процесу в ЗВО та на виробництві.

5.8 Всі види студентської навчальної звітності за дисциплінами, задіяними в дуальному процесі (курсіві роботи і проекти, розрахункові й розрахунково-графічні роботи, індивідуальні завдання, випускні кваліфікаційні роботи) функціонально пов'язуються з інфраструктурними та/або технологічними особливостями виробничих об'єктів, на яких відбувається практичне навчання за дуальною формою. Для їх захисту випускаюча кафедра може залучати представника Роботодавця (за погодженням з ним) для участі в об'єктивній оцінці якості освіти відповідно до засвоєного матеріалу.

5.9 Здобувачі вищої освіти за дуальною формою зобов'язані в повному обсязі відпрацювати лабораторний практикум та виконати всі інші види навчальної діяльності за кожною дисципліною. У разі, якщо матеріально-технічна база роботодавця надає можливості повністю або частково відпрацювати зазначене

ний практикум на виробництві – припускається виконання частини лабораторних робіт на виробництві із подальшим їх захистом науково-педагогічним працівником ЗВО, відповідальним за проведення лабораторних робіт.

5.10 Для здобувачів вищої освіти за дуальною формою передбачається ведення індивідуального навчального плану та індивідуального журналу обліку навчання на виробництві. Зазначений журнал враховує дні та обсяги годин перебування здобувача на виробництві, які засвідчуються погодженням між сторонами Договору наставником та верифікуються викладачами дисциплін, в рамках яких проваджується дуальна освіта.

5.11 Раз на тиждень, згідно з індивідуальним планом роботи, здобувачі вищої освіти за дуальною формою проходять поточний контроль викладачами відповідних дисциплін із використанням дистанційних технологій або шляхом очного виклику студента (відповідний регламент прописується в Договорі). Результати поточного контролю зазначаються в журналі обліку викладача по кожній дисципліні.

5.12 Під час модульного контролю здобувачі вищої освіти за дуальною формою зобов'язані перебувати в ЗВО та складати відповідні види контролю (включаючи тестування, захисти студентської навчальної звітності тощо) на загальних підставах, що зазначається в умовах Договору.

5.13 Негативні результати модульного контролю є підставою для відкликання здобувача з дуальної форми здобуття освіти та переведення його на навчання на загальних підставах. Відповідне рішення про відкликання здобувача формується на підставі рапортів не менш як трьох викладачів по дисциплінам, задіяним у дуальному процесі, приймається випускаючою кафедрою, погоджується з деканом факультету та затверджується проректором УкрДУЗТ з науково-педагогічної роботи.

5.14 У разі, якщо здобувач вищої освіти за дуальною формою з об'єктивних причин не може своєчасно пройти черговий модульний контроль, він має право подати відповідне клопотання про надання відстрочки із складання модульного контролю за певними дисциплінами. Клопотання має бути погоджене Роботодавцем та схвалено випускаючою кафедрою, на підставі чого декан факультету може його погодити та задовольнити.

5.15 В робочій програмі у складі НМЗД кожної дисципліни, задіяної в дуальному процесі, мають бути окремо прописані вміння і навички (практичні компетентності), які здобувач повинен засвоїти на виробництві під час практичного навчання. Для внутрішнього підтвердження засвоєння зазначених компетентностей здобувач зобов'язаний наприкінці кожного виробничого періоду (зазначеного в Договорі) надати до ЗВО довідку від Роботодавця із підтвердженням засвоєння зазначених практичних компетентностей, форма якої погоджується сторонами Договору. Індивідуальний план роботи та журнал обліку практичного навчання кожного студента передбачає поетапне засвоєння зазначених компетентностей у періоди перебування на виробництві.

5.16 Для здобувачів вищої освіти за дуальною формою може передбачатися монетарна оцінка з боку роботодавця під час захисту випускних кваліфікаційних робіт (дипломний проектів і робіт). Вона полягає в тому, що представ-

ник Роботодавця, з яким погоджена тематика випускної кваліфікаційної роботи, запрошується на засідання Державної екзаменаційної комісії із захисту робіт, який із урахуванням результатів захисту надає випускнику пропозиції по подальшому кар'єрному зростанню на підприємстві та встановленню грошової винагороди з урахуванням отриманої освітньої кваліфікації.

5.17 Додатково на випускаючій кафедрі, яка провадить дуальну форму здобуття вищої освіти, висувається куратор дуального навчання від ЗВО за відповідною освітньою програмою (групою освітніх програм), який є, як правило, керівником робочої групи з відбору здобувачів на дуальну форму здобуття освіти. Зазначений куратор разом із робочою групою відповідає за загальний процес координації здобуття освіти за дуальною формою по певній освітній програмі та підготовку необхідних нормативних та методичних матеріалів. Рішення кафедри про призначення куратора дуального навчання погоджується деканом факультету або його заступником та затверджується ректором УкрДУЗТ або, за його згодою, проректором з науково-педагогічної роботи.

5.18 В цілому атестація здобувачів вищої освіти за дуальною формою відбувається уповноваженими науково-педагогічними працівниками ЗВО (індивідуально або комісійно) на загальних підставах як для студентів денної форми навчання відповідно до діючого законодавства України та стандартів вищої освіти. Участь Роботодавця в процесі всіх етапів атестації реалізується виключно із правом дорадчого голосу.

6 Додаткові заходи з боку закладу вищої освіти

6.1 Для можливості відпрацювання здобувачами вищої освіти лабораторного практикуму та захисту студентської навчальної звітності для здобувачів вищої освіти за дуальною формою передбачаються додаткові консультації, визначені згідно індивідуального плану роботи.

6.2 Для науково-педагогічних працівників із дисциплін, задіяних у дуальному процесі, враховується фактичне збільшення обсягу навчальної роботи із здобувачами вищої освіти за дуальною формою із розрахунку:

- додаткові 0,2 години в розрахунку на 1 годину лабораторного практикуму в рамках дисципліни на 1 здобувача;
- додаткові 0,5 годин в розрахунку на 1 курсовий проект або курсову роботу в рамках дисципліни на 1 здобувача;
- додаткові 0,1 години в розрахунку на 1 розрахункову або розрахунково-графічну роботу в рамках дисципліни на 1 здобувача;
- додаткові 0,1 години в розрахунку на 1 годину лекцій та на 1 годину практичних, семінарських занять в рамках дисципліни на 1 здобувача.

Зазначені норми враховуються при плануванні і розподілі навчального навантаження серед науково-педагогічних працівників кафедр із урахуванням контингенту здобувачів вищої освіти за дуальною формою.

6.3 Для координатора дуального навчання від ЗВО та членів робочої групи, що може створюватися як підрозділ організаційно-методичної допомоги ко-

ординатору, передбачається врахування організаційної роботи із провадження дуального процесу в таких обсягах:

- координатору дуального навчання від ЗВО – додаткові 200 годин організаційної роботи протягом навчального року;
- членам робочої групи (при координаторі) – додаткові 100 годин організаційної роботи протягом навчального року на всіх членів робочої групи (крім керівника).

6.4 Для куратора дуального навчання по кожній освітній програмі та членів робочої групи, яка може створюватися як підрозділ організаційно-методичної допомоги куратору, передбачається врахування організаційної роботи із провадження дуального процесу в таких обсягах:

- куратору дуального навчання – додаткові 10 годин в розрахунку на 1 здобувача в рамках освітньої програми протягом навчального року;
- членам робочої групи (при кураторі) – додаткові 10 годин у розрахунку на 1 здобувача в рамках освітньої програми протягом навчального року на всіх членів робочої групи (крім керівника).

6.5 В окремому документі може передбачатися також врахування обсягів методичної роботи, пов'язаної із підготовкою матеріалів дуальної форми.

6.6 Додатково для врахування організаційно-методичної роботи проектної групи, що реалізує заходи із запровадження дуальної форми здобуття вищої освіти на первинних етапах її реалізації (розроблення та корегування цього Положення, переговори між стейкхолдерами, участь у міжгалузевих заходах із впровадження дуальної освіти тощо) передбачаються такі нормовані обсяги врахування навантаження у другу половину робочого дня:

- керівнику та відповідальному виконавцю проектної групи – додаткові 200 годин організаційної роботи протягом навчального року;
- виконавцям із впровадження дуальної освіти по кожній освітній програмі – додаткові 100 годин організаційної роботи в розрахунку на одну освітню програму протягом навчального року.

6.7 Робочі (проектні) групи, які здійснюють запровадження та/або провадження дуальної форми здобуття вищої освіти, зазначені в п.п. 6.1 – 6.6 цього Положення, повинні бути затверджені відповідними документами (рішеннями кафедр, вчених рад УкрДУЗТ або його підрозділів, наказами керівництва УкрДУЗТ тощо).

7 Прикінцеві положення

7.1 Дане положення розроблюється та подається на погодження й затвердження уповноваженим органам УкрДУЗТ проектною групою із запровадження дуальної освіти, повноваження і склад якої встановлено наказом ректора УкрДУЗТ від 27.08.2019 р. № 69.

7.2 Це Положення набуває чинності після схвалення його науково-методичною комісією УкрДУЗТ, затвердження Вченою радою УкрДУЗТ та запроваджується наказом ректора УкрДУЗТ. Перед затвердженням це Положення

також погоджується з органом студентського самоврядування, Радою молодих вчених та Первинною профспівковою організацією студентів УкрДУЗТ.

7.3 У разі змін у законодавстві України в сфері вищої освіти або прийняття відповідної нормативно-правової бази, що регламентує дуальну форму здобуття освіти, дане Положення залишається правомочним лише в тій частині, що не суперечить прийнятому законодавству та/або підзаконним актам.

7.4 Фінансування заходів, пов'язаних із провадженням дуальної форми здобуття вищої освіти в УкрДУЗТ, може здійснюватися за кошти юридичних (фізичних) осіб, підприємств (організацій, установ) та іншими джерелами, не забороненими законодавством, без залучення додаткових коштів із Державного бюджету України.

Редакція від 20.10.2019 р.